

ענייני יום הכיפורים וחג הסוכות

כיתה מכינה תשע"א

יום הכיפורים

מנהג כפרות

בערב יו"כ נוהגים לעשות כפרות. ואיך עושים? - זכר לוקח תרנגול לבן או דג, ונקבה לוקחת תרנגולת נקבה או דג ומסובבים סביב הראש ואומרים: "זה חליפתי, זה תמורתך, זה כפרתי, זה התרנגול (או הדג) ילך למיתה ואני אכנס ואלך לחיים טובים ארוכים ולשלום". כך עושים שלש פעמים. אפשר לעשות כפרות גם על כסף ונותנים את הכסף לצדקה. גם את התרנגולת או הדג נוהגים לתת לעניים.

ערב יום הכיפורים

בערב יום הכיפורים מרבים בנתינת צדקה כי זכות הצדקה להגן ולהציל מגזירות רעות, ומצוה גדולה לאכול ולשתות. לפני תחילת הצום אוכלים סעודה מפסקת שלאחריה צמים כל מי שהגיע לגיל בר מצוה ומעלה. מסדרים את הבית ומדליקים נרות לכבוד יום הכיפורים.

יום הכיפורים

ביום הכיפורים אסור: א. לאכול ב. לשתות ג. להתרחץ ד. לנעול נעלי עור. וכן לא עושים מלאכה כמו בשבת (שבת שבתון).

ביום זה אנו קדושים ודומים למלאכים, וכמו שהם צמים גם אנחנו צמים. המלאכים מתפללים כל היום וגם אנחנו מתפללים כל היום.

ביום זה אנו אומרים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בק שלוש שמות לחג: יום הקדוש, יום כיפורים ויום הדין.

5 תפילות מתפללים ביום כיפור: ערבית, שחרית, מוסף, מנחה שוחחנו על עבודת הכהן הגדול בבית המקדש האדם הקדוש, ביום הקדוש, במקום הקדוש (קודש הקדשים), וכן על שעירי החטאת אחד קרבן לה' ואחד לעזאזל על חוט של זהורית שמלבין.

עבירות שבין אדם לחבירו

הקב"ה מרחם עלינו וסולח לנו על העבירות שעשינו אם נחזור בתשובה שלימה. אך על עבירות שבין אדם לחבירו אין הקב"ה סולח. ואלו עבירות הן? מי שהרגיז את חברו, צער אותנו או דבר עליו לשון הרע או חלילה לקח ממנו דבר בלי רשותו. על דברים אלו צריך לפייס את חברו ולבקש את סליחתו.

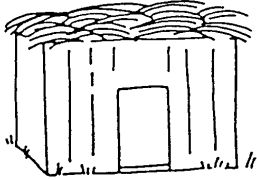
יונה הנביא

ספרנו את הסיפור על יונה הנביא (בתפילת מנחה של יום הכיפורים קוראים בביהכ"ס את ההפטרה של יונה הנביא)

מוצאי יום כיפור

במוצאי יום כיפור כשמסימים את התפילה צועקים "ה' הוא האלוקים" ותוקעים בשופר לסימן שהיום הקדוש נגמר. לאחר מכן חוזרים הביתה בשמחה גדולה כי אנו בטוחים שהקב"ה שמע את קול תפילותינו וסלח לנו על כל עוונותינו, עושים הבדלה ועורכים סעודה. יש שמזדרזים ובונים מיד את הסוכה להראות שאנו מחבבים את המצוות.

חג הסוכות

שמות החג

- א. חג הסוכות – על שם הסוכות שאנו יושבים בהם.
- ב. חג האסיף – על שם שחג זה חל בזמן שאוספים את התבואה.
- ג. זמן שמחתינו – שבחג זה יורדת שמחה גדולה לעולם ובזמן בית המקדש היו עושים שמחת בית השואבה.
- ד. חג המים – על שם שהיו מנסכים מים על המזבח.

עשיית סוכה

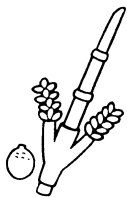
מצוה להתחיל בעשיית הסוכה במוצאי יוה"כ. את הסוכה בונים תחת כיפת השמים. למשל: במרפסת לא מקורה, על הגג, בחצר (לא מתחת לעץ). את דפנות הסוכה אפשר לעשות מכל חומר שהוא, אך הסכך צריך להיות מן הצומח, למשל: עצים, קנים, ענפים וכו' אח"כ מקשטים את הסוכה בסדינים, בתמונות ובכל מיני קישוטים שתהא יפה, נאה וחביבה, וייהנו לשבת בה בכל שבעת ימי החג.

ארבעת המינים

מצות ארבעת המינים חייבת להיות בהידור. כלומר, שיהיו יפים וכשרים למהדרין. והם: האתרוג, הלולב, הדסים וערבות. אתרוג אחד, לולב אחד, שלושה הדסים ושתי ערבות. ביד ימין נוטלים את הלולב, ההדסים והערבות מאוגדים, וביד שמאל נוטלים את האתרוג הפוך (קודם הברכה). מברכים את הברכה: "ברוך אתה ה'... אקב"ו על נטילת לולב". (הופכים את האתרוג שהפיטם יהיה כלפי מעלה) מנענעים לארבע רוחות וגם למעלה ולמטה.

דיני ארבעת המינים: לולב צריך להיות ישר ועליו סגורים. אתרוג צריך יהא נקי וללא נקבים. הדסים וערבות – עלים שלמים וטריים, הדס מהודר אם עליו משולשים שלוש בכל קומה.

בסוכות תשבו שבעת ימים

מצוה לשבת בסוכה בחג הסוכות שבעה ימים – זכר לסוכות שהושיב הקב"ה את היהודים בשעה שיצאו ממצרים, שם במדבר לא היו להם בתים לכן הקיף אותם בענני הכבוד. הסוכה היא כמו הדירה שלנו: בה אוכלים ושותים בה לומדים וגם ישנים.

הסוכה היא קדושה ולכן מוציאים מתוכה כלים מלוכלכים ואשפה. גם אנו ניזהר לדבר ולהתנהג בסוכה כראוי (גם מפני האושפיזין שמגיעים לסוכתינו).

זמן שמחתינו

מצוה גדולה לשמוח לשמוח בחג הסוכות כמו שכתוב בתורה: "ושמחת בחגך והיית אך שמח" ולכן שרים ורוקדים בכל ימי החג בבית ובבית הכנסת. בחוה"מ הולכים לבית השואבה.

אושפיזין

בכל יום בחג הסוכות מגיע לסוכה אחד משבעת האושפיזין שהם: אברהם, וכו'.

הושענא רבה

בהושענא רבה מרבין להקיף את הבימה עם ארבעת המינים ולהתפלל לשנה טובה. הסיום ההקפות חובטים חמש פעמים את הערבות על הרצפה.

שמחת תורה

היום שלמחרת הושענא רבה נקרא "שמחת תורה", והוא חג בפני עצמו ולא המשך לחג הסוכות, ביום זה השמחה גדולה מאד, על שום שמסיימים את התורה ומתחילים את קריאתה מחדש. בליל שמחת תורה וביומו רוקדים ושרים ושמחים לכבוד התורה.

השיר והשבח:

- זכרנו לחיים.
- אבינו מלכנו.
- ותשובה ותפילה וצדקה.
- תורת ה' תמימה.
- מה אהבתי תורתך.
- טוב לי.
- ושמחת בחגך.
- שישו ושמחו.

תפילה:

מודה אני, ראשית חכמה, תורה ציוה, תורה תהא, על נטילת ידיים, אשר יצר, אלוקי נשמה, ברכות התורה, על מצות ציצית, אדון עולם, וכולם מקבלים עליהם, שמע ישראל, מוריד הטל.

קריאה:

צרפנו דפי שעשוע אותם נבצע בשתי שלבים.
שלב א': נקרא את המילים בלבד (ללא העבודות).
שלב ב': אם בשלב א' הילד קרא בקלות נבצע את העבודות.
חשוב מאד לחזור עם הילדים **מידי יום** על הדפים המצורפים.
{ בימי חוה"מ ניתן לסמן באצבע במקום בעט או עפרון. }

גמר חתימה טובה
חג שמח והרבה נחת
יצחק קאופמן.